

Jaarplan 2021

In het Jaarplan legt het bestuur de doelen vast die zij in 2021 voor de vereniging wil halen. Het Jaarplan focust behalve op de lopende taken ook op nieuwe taken. Door de maatregelen rond COVID-19 is een aantal werkzaamheden gewijzigd. Het organiseren van fysieke bijeenkomsten is goeddeels onmogelijk. Hoe de ontwikkelingen in 2021 zijn, is thans onzeker. Via de digitale weg zullen de meeste werkzaamheden in dat geval verder worden opgepakt.

Het Jaarplan 2021 komt grotendeels voort uit het Beleidsplan 2021-2024. Dit beleidsplan is door de Algemene Vergadering van Leden (AVL) in oktober 2020 vastgesteld en gaat in op 1 januari 2021. In juni 2020 wordt een nieuw beleidsplan aan de AVL voorgelegd.

Het bestuur zet in 2021 in op de herstructurering van vereniging en Hulpfonds. Dit moet leiden tot het onderbrengen van het vermogen van de stichting Heemschut Hulpfonds als stamvermogen bij de vereniging, ter continuering van haar activiteiten. Met de Raad van Toezicht is nagedacht over de positie van de Rekencommissie, waarvan de taken moeten komen te vallen onder de Raad van Toezicht. Besluiten op dit vlak zullen worden voorbereid.

Als uitwerking van deze beleidslijn zal in samenspraak met de Werkgroep Monumentale Kunst de opzet van een Fonds op Naam worden uitgewerkt.

Met de vrijwilligers uit de commissies en werkgroepen wordt voor zover mogelijk nader fysiek kennis gemaakt. De bijeenkomst voor de secretarissen zal worden voortgezet, hetzij fysiek hetzij digitaal.

Vanuit de twee beleidslijnen in het beleidsplan zet het bestuur in 2021 in op de volgende concrete doelen:

- Uitwerking van het bewustwordingsproces mbt inhoudelijke samenstelling, interne organisatie, regionale spreiding en zichtbaarheid alsmede het vaststellen van een vrijwilligersovereenkomst
- Bevordering van kennisuitwisseling door koppeling van organisaties aan ons vrijwilligersnetwerk, onder meer via het project Kerkenvisies, Post 65 en op de gebieden groen erfgoed en begraafplaatsen.
- Het bevorderen van kennis over de nieuwe Omgevingswet door het bieden van handvatten bij o.a. het participeren in het opstellen van de gemeentelijke Omgevingsvisies, in de vorm van een digitale introductie.
- Het bevorderen van het opzetten en het instelken van een werkgroep Erfgoed en Energietransitie
- Instelling comité van aanbeveling
- Indien fysiek mogelijk viering van het 110-jarig bestaan , instellen commissie t.b.v. uitreiking Ton Kootpenning

Met de Raad van Toezicht zal worden overlegd op welke wijze zij zelf ook mogelijkheden ziet ter uitvoering van bovenstaande doelen.

Het bestuur kan voor de uitvoering terugvallen op de inzet van de medewerkers van **het landelijk bureau**. Met een beperkt aantal FTE's verrichten de medewerkers een groot aantal reguliere taken met betrekking tot het 'going concern' van de vereniging. Dit zijn o.a. de ledenadministratie, website en sociale media, het maken van het tijdschrift, het samenstellen van nieuwsbrieven en het opstellen en coördineren van het jaarverslag.

Op de achtergrond, en voor leden vaak minder zichtbaar, verzorgt het landelijk bureau ook de verslaglegging van bestuursvergaderingen, regelt zij de (nieuwjaars)bijeenkomsten en de ALV, ondersteunt zij het Hulpfonds en onderhoudt ze de financiële administratie. Het landelijk bureau heeft ook een intern agenderende functie.

Concreet worden in 2021 de volgende projecten uitgevoerd:

- organisatie en uitreiking Monumentenpremie 2021
- start met de invoering van een nieuwe administratie door wisseling van administratiekantoor
- nieuwe vormgeving van het tijdschrift van de vereniging, aansluitend op het doel meer eenheid in de vormgeving te bereiken
- een of twee nieuwe uitgaven in de Heemschutserie.
- vaststellen van nieuwe uitgangspunten voor vernieuwing website
- met studenten van de Reinwardt academie wordt een enquête vormgegeven en uitgezet.
- Er is in 2021 plaats voor een stagiair/afstudeerder van een relevante (erfgoed)opleiding
- Opzet van (vervolg) cursus over participatie erfgoed en Omgevingswet door vrijwilligers (ism AWN)
- Vervolg project Kerkenvisies en Heemschut: opzet contacten lokale organisaties, toolkit
- Evaluatie Erfgoedwet
- Actualisatie vrijwilligersbeleid in verband met veranderende regelgeving
- Planmatigere inzet marketing vereniging ten behoeve van ledenwerving

Door onzekerheid over COVID-19 worden de eerste fysieke bijeenkomsten (Nieuwjaarsbijeenkomst) voorsnog niet opgezet. Ook de bijdrage aan de Vakbeurs Monument en de Open Monumentendag zijn thans onduidelijk.

Het landelijk bureau is voor externen meestal het eerste aanspreekpunt als het gaat over vragen of meldingen. Een belangrijke inhoudelijke hoofdtaak is het ondersteunen, stimuleren en adviseren van de commissies en de werkgroepen. Een aantal commissies verricht haar werkzaamheden (bijna volledig) zelfstandig, in een aantal gevallen, zeker waar sprake is van bovenlokaal of regionaal belang, kan worden of wordt teruggevallen op het landelijk bureau. Daarnaast begeleidt het landelijk bureau de meldingen richting de commissies, die onder meer binnen komen via de website. Zij onderhoudt intensief contact met de vrijwilligers als het gaat om bijvoorbeeld bezwaar en beroep en pr- en communicatie.

- Het bureau zet in 2021 verder in op de ondersteuning van commissies bij, dan wel met instemming het overnemen van een aantal grote casussen waarbij de waarde of het belang de provincie overstijgt. Een voorbeeld hiervan is de buitenplaats Yvicke in Wassenaar.

Daarnaast hebben directeur en beleidsmedewerker de ambitie om met nieuwe commissieleden eerder kennis te maken en hen op weg te helpen met hun rol en taak als vrijwilliger.

Een andere pijler betreft de contacten van het landelijk bureau met andere collega-organisaties, die vaak thematisch georiënteerd zijn, zusterorganisaties als Europa Nostra en Kunsten '92, maar ook de (rijks) overheid, van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) tot het Ministerie van OCW, het Planbureau voor de Leefomgeving, de Erfgoedinspectie etcetera. Deze contacten maken dat Heemschut wordt gehoord in het veld. De meeste contacten zijn vooralsnog voor 2021 digitaal voorzien.

- In het kader van de komende Tweede Kamerverkiezingen wordt ingezet op een brede lobby voor erfgoed, voor en na de verkiezingen. Dit gebeurt in samenwerking met Kunsten '92. Doel is een ronde te maken langs de nieuwe leden van de vaste Kamercommissie voor cultuur.

Projecten vanuit de commissies

De werkzaamheden van commissies en werkgroepen zijn gericht op het handelend optreden bij bedreigd erfgoed (re-actief), maar ook op het pro-actief inspelen op ontwikkelingen in visievorming en beleid bij overheden.

Eind 2020 zijn de commissies benaderd eventuele projecten voor 2021 aan te melden, als bijdrage aan het jaarplan. De reguliere excursies voor de leden worden in dit overzicht buiten beschouwing gelaten.

- De commissie Drenthe heeft een werkplan opgesteld om samenwerking met het Drents Erfgoedberaad verdere samenwerking stimuleren met historische verenigingen en andere erfgoedkringen om hun deelname te stimuleren in de vorming van een monitoringsnetwerk van lokale knelpunten. Ze zit voorts in op participatie in de processen rond de omgevingsvisies, en werkt aan de publicatie van erfgoedstudies, publicaties en symposium.
- De commissie Zeeland heeft opdracht gegeven voor de inventarisatie van Post 65 architectuur, stedenbouw en landschap in deze provincie.
- De commissie Limburg werkt aan een project Nationaal Landschap met een Pilot in Terziet.

De andere commissies hebben geen projecten gemeld. Een aantal commissies heeft inmiddels leden aangedragen die zijn aangesloten bij de werkgroep Kerkenvisies – Religieus Erfgoed. Vanuit de commissie Groningen loopt een eerste initiatief te komen tot een werkgroep Energietransitie.

Vereniging

De tweede pijler in het beleidsplan is het uitbouwen van onze vereniging.

In 2021 wordt gewerkt aan samenvoeging van het vermogen van de stichting hulpfonds en onderbrenging als stamvermogen binnen de vereniging.

Met de RvT en in samenspraak met de Rekencommissie wordt gewerkt aan een voorstel voor de AVL ter stroomlijning van de governance.

Gekeken wordt naar een passende viering van het 110-jarig bestaan, binnen de beperkte capaciteit en middelen, door bijvoorbeeld de uitreiking van de Ton kootpenning en de instelling van een comité van aanbeveling. Bij relevante geslaagde projecten kan mogelijk onze beschermvrouwe worden uitgenodigd.

Commissiesamenstelling

Met de commissies dient verder te worden gesproken over de samenstelling, dekking en mogelijkheden om zelf zaken op te pakken en succesvol te begeleiden. Hierin ligt mede een taak van het bestuur.

Samenwerking

Samenwerking tussen (leden van) commissies zal worden bevorderd, bijvoorbeeld op thema's binnen werkgroepen. Oprichting van een Werkgroep Energietransitie zal worden bevorderd. Samenwerking met tussen werkgroepen en commissies is eveneens een aandachtspunt.

Ledenbinding en werving

Van de vrijwilligers in de commissies en werkgroepen wordt een actieve houding verwacht ten aanzien van erfgoedbescherming, alsmede bij promotionele activiteiten ter versterking van de vereniging

Het landelijk bureau is beschikbaar om commissies en vrijwilligers te begeleiden in het meer zichtbaar maken van het werk en de standpunten van de commissies.

In 2021 zal verder worden ingezet op digitale werving van leden, middels betaalde werving via social media, waaronder linkedin, twitter, instagram en vooral facebook.

Met betrekking tot schenking en nalaten zal worden ingezet op werving via gedrukte media op dit gebied.

Met een inmiddels goed bestand van lokale en regionale erfgoedorganisaties zal periodiek worden ingezet op werving van nieuwe leden-organisaties middels het verzenden van proefnummers van ons tijdschrift.

Strategische samenwerking

Het ligt voor de hand om lokaal en thematisch meer strategische samenwerking te zoeken met bijvoorbeeld historische verenigingen om deze te betrekken bij zowel het signaleren van kritische ontwikkelingen in gemeenten als bij het organiseren van lokaal draagvlak. De ledenbijdrage voor deze organisaties is gehalveerd van 70 euro naar 37,50 euro.

Vanuit het project kerkenvisies, maar ook via bijvoorbeeld de cursus over de Omgevingswet, lezingen en dergelijken, maar vooral door koppeling van krachten bij lokale beschermingsacties kunnen deze banden worden versterkt.

Op landelijk niveau worden contacten met thematische organisaties onderhouden en getracht te versterken, ook richting de commissies. Dit zijn onder meer de Nederlandse Tuinenstichting, Stichting Terebinth, Federatie Industrieel Erfgoed, organisaties op het gebied van mobiel erfgoed, de KNOB en Menno van Coehoorn.

Heemschut Academie

Kennisbevordering onder de vrijwilligers is een belangrijk doel voor de vereniging voor de komende jaren. Covid-19 maakte dat fysieke cursussen niet mogelijk waren. In 2021 wordt vooralsnog specifiek ingezet op digitale cursusontwikkeling met partners (bijvoorbeeld de AWN) via nieuwe kanalen (Leer je Erfgoed).